

Ny film: Sprog er en gave fra mor og far

Et godt ordforråd ved skolestart er afgørende for, hvordan børn klarer sig i skolen fagligt og socialt. Men hvordan stimulerer man sit barns sprogudvikling? Det viser en ny film til forældre: Sprog er en gave fra mor og far.

Hvor mange danske ord kender du? De færreste voksne kan svare på det spørgsmål - men de bliver alligevel overraskede over at høre, hvad forventningen til deres barn er, når det begynder i skolen.

Ifølge eksperter forventes et barn at kende 10.000 ord på dansk, når det begynder i børnehaveklassen. Og det er der mange børn, som ikke kan honorere. Oftest fordi der er for lidt fokus på sprogtilegnelsen i barnets omgivelser, inden det kommer i skole.

Men nu gøres der en indsats for at rette op på det. Dels har man i lovgivningen indført krav om, at børnehaver arbejder med sprogstimulering og vejleder forældrene heri. Og dels udgives materiale, der kan hjælpe pædagoger og forældre til at stimulere børnenes sprogudvikling. Senest sætter filmen *Sprog er en gave fra mor og far* fokus på opgaven. Filmen har premiere den 10. november 2014.

Især tosprogede børn har udfordringer

Mens det også halter for nogle etnisk danske børn at opnå et alderssvarende ordforråd på dansk, inden de når skolealderen, så er det især en udfordring for mange tosprogede børn.

Undersøgelser viser, at selvom der sker fremskridt på området, så kæmper mere end halvdelen af de tosprogede børn fortsat med et for lille ordforråd på dansk, når de begynder i skolen. Og det skyldes ikke, at de skal lære to sprog på samme tid. Det kan tværtimod være med til at udvikle hjernen at lære to sprog samtidigt, viser forskning. Problemet hænger blandt andet sammen med, at der er for lidt fokus på sprogstimulering i hjemmene - og fordi der er nogle myter omkring sprogprioriteter, man skal gøre op med.

Tal med dit barn på dit eget modersmål

- Det vigtigste er at tale meget med sit førskolebarn - og gøre det på det eller de sprog, man selv behersker bedst. Filmen, som vi netop nu lancerer, giver ideer til, hvordan man kan stimulere sit barns sprogtilegnelse gennem de daglige aktiviteter, man udfører som familie, og den viser, at man på biblioteket kan låne børnebøger på andre sprog end dansk. Mange tosprogede familier er ikke opmærksomme på dette, fortæller Beata Engels Andersson, pædagogisk konsulent i Lyngby-Taarbæk kommune, der står bag ideen til filmen *Sprog er en gave fra mor og far*.

Dermed gør filmen op med den opfattelse, at et sprog indlæres på bekostning af et andet sprog. Forskning viser nemlig, at det ikke nødvendigvis er tilfældet.

- Børn skal stimuleres sprogligt af personer, der er gode til de sprog, de taler. Hvis mor er bedst til urdu, så er hun i stand til at give barnet et godt og nuanceret ordforråd på urdu. Når barnet først har fået sat ord på en ting eller et begreb på urdu, kan det hurtigt overføre det til dansk. Barnet har rigelig hukommelse til det. Problemet opstår først, hvis barnet oplever, at det ene sprog ikke er så accepteret som det andet. Så skal barnet bruge energi på at navigere i det konfliktfelt, og så kan det hæmme indlæringssejnen, fortæller Christian Horst, lektor ved Danmarks Pædagogiske Universitet.

Forældrenes indsats er afgørende

- I det hele taget spiller accept og anerkendelse af de sprog, som omgiver barnet i hverdagen, og som er forbundet med de primære omsorgspersoner, en meget væsentlig rolle i sprogtilegnelsen hos barnet. Altså, at alle aktører er enige om at understøtte barnets flersprogede udvikling. Det

har også en stor betydning for forældrenes motivation og deltagelse i disse processer, at de oplever, at deres sprog og sproglige kommunikation med barnet på dets modersmål anerkendes som en vigtig ressource i barnets udvikling. På den baggrund understøttes den læringstrekant - socialt, sprogligt og færdighedsmæssigt - mellem barn, hjem og dagtilbud, der danner den grundlæggende ramme for udvikling af barnets sprog, siger Christian Horst.

Filmen skal ses i det perspektiv.

- Siden 2010 har det været lovpligtigt at tilrettelægge sprogstimulering i dagtilbudene. Men vores erfaring viser, at vi skal have forældrene med, for at det virkelig giver effekt. Og det er baggrunden for, at vi har produceret filmen *Sprog er en gave fra mor og far*. Ideen er, at pædagogerne kan anvende den i dialogmøder med forældrene. Vi oplever, at forældrene har efterspurgt viden om opgaven og ideer til, hvad de selv kan gøre. Filmen bygger bro mellem barnets to verdener, og den giver meget konkrete eksempler på, hvordan man som forældre kan stimulere sit barn sprogligt i hverdagssituationer, fortæller Beata Engels Andersson.

Hvorfor er det vigtigt at kunne mange ord?

Erfaringen viser, at der er en sammenhæng mellem ordforråd, når man begynder i skolen, og hvordan man klarer sig senere hen i uddannelsesforløbet. Ikke mindst læseudviklingen og evnen til at forstå det, man læser, er påvirket af ordforrådet. Ifølge international ordforrådsforskning skal man forstå 98% af de ord, man læser eller hører, for at få tilstrækkeligt udbytte af indholdet. Undervisningen i børnehaveklassen tager fra begyndelsen udgangspunkt i, at eleven har et velfungerende ordforråd på dansk, og det kan være vanskeligt at indhente et efterslæb.

- Sprog er vigtigt, når man skal tilegne sig viden - men jo også når man skal indgå i sociale relationer. En tidlig indsats betyder meget, og da der er sprog i alting, har forældrene rige muligheder for at støtte deres børns udvikling også på det område, siger Beata Engels Andersson.

Faktaboks

Sprog er en gave fra mor og far varer 16 minutter, foreligger på 7 sprog og kan ses på

www.ltk.dk/sprog-er-en-gave

Filmen er produceret for Lyngby-Taarbæk Kommune med støtte fra Udlodningsmidlerne, Undervisningsministeriet og Københavns Kommune. Tilrettelæggelse: Marianne Rasmussen, Filmkompagniet.